

prima instanță, Judecătoria Briceni
judecător: G. Comerzan
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți
judecători: A. Gheorghieș, A. Albu, A. Toderaș

dosarul nr. 2r-504/2017

DECIZIE

30 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Tatiana Vieru
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Igor Balabuh,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vadim
Marianschi și Dmitri Țurcan împotriva lui Igor Balabuh cu privire la încasarea
prejudiciului material cauzat,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017, prin care s-a
restituit apelul declarat de Igor Balabuh, prin intermediul avocatului Vitalie Pîslaru,

c o n s t a t ă :

La 08 septembrie 2015, Vadim Marianschi și Dmitri Țurcan au înaintat
cerere de chemare în judecată împotriva Igor Balabuh cu privire la încasarea
prejudiciului material cauzat.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantii au invocat că, la 24
decembrie 2010, Vadim Marianschi, reprezentat prin procura de Veaceslav Railean
a încheiat cu Igor Balabuh contractul de locațiune a automobilului de model
Mercedes 313 CDI, anul producerii 2000, care aparținea cu drept de proprietate lui
Vadim Marianschi, pe o durată de timp de 1 lună, adică până la 25 ianuarie 2011.

Potrivit contractului, plata de chirie a automobilului a fost stabilită în sumă
de 400 euro.

A mai indicat că, în aceeași zi, Igor Balabuh a primit în locațiune
automobilul de model Mercedes 313 CDI, cu nr. de înmatriculare C OZ 873.

La 02 februarie 2011, părțile au semnat acordul de modificare a contractului
de locațiune, care a fost prelungit până la 25 februarie 2011, consemnând, în pct. 2
al contractului că durata contractului poate fi prelungită prin semnarea unui acord
adițional.

Indică, Vadim Marianschi că fiind prieteni cu Dmitri Țurcan i-a propus ultimului să-i transmită și el automobilul care-i aparținea cu drept de proprietate, de model Mercedes 313 CDI, cu nr. de înmatriculare C OY 882 lui Igor Balabuh.

Astfel, Dmitri Țurcan a căzut de acord și împuternicindu-l prin procură pe Veaceslav Railean, la 02 februarie 2011 a încheiat cu Igor Balabuh, contractul de locațiune a automobilului de model Mercedes 313 CDI, anul producerii 2000 cu nr. de înregistrare C OY 882, pe un termen de până la 20 iulie 2011, fixând plata de chirie de 100 euro/ lunar.

Indică reclamantii că, primele luni după semnarea acestor contracte de locațiune, Igor Balabuh își executa obligațiunile asumate privitor la plata chiriei automobilelor, iar după a treia lună a încetat să achite acele plăți.

Nu numai că a încetat să plătească chiria proprietarilor automobilelor, dar a încetat să răspundă la apelurile telefonice și după expirarea termenelor de locațiune reclamantii au înțeles că au fost înșelați și nu numai înșelați privind achitarea plății de locațiune dar și deposedați prin înșelăciune de mijloacele de transport ce le aparțineau.

Acest fapt a fost confirmat prin sentința Judecătorei Edineț din 29 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții de Apel.

Ulterior, Curtea Supremă de Justiție prin decizia sa din 03 decembrie 2013 a declarat inadmisibil recursul declarat de Igor Balabuh, menținând fără modificări hotărârile instanțelor inferioare pe cauza penală de învinuire și condamnare a lui Igor Balabuh, în temeiul art. 190, alin. (5), art. 196, alin. (4), art. 45-238, art. 44-361 Cod Penal.

Acțiunile civile înaintate de reclamantii au fost admise în principiu dar lăsate spre examinare în procedura civilă.

Conform sentinței Judecătorei Edineț din 29 noiembrie 2011, Igor Balabuh a încheiat cu Railean Veaceslav, reprezentantul reclamantilor împuternicit prin procuri notariale autentificate contractele de locațiune a automobilelor „Mercedes 313 CDI” cu nr. de înmatriculare C OZ 873 și „Mercedes 313 CDI” cu nr. de înmatriculare C OY 882, pe care ulterior le-a însușit, cauzând părții vătămate un prejudiciu material în sumă de 148 500 lei.

Solicită reclamantii admiterea acțiunii, încasarea de la Igor Balabuh în beneficiul lui Vadim Marianschi a sumei de 10 000 euro și în beneficiul lui Dmitri Țurcan a sumei de 10 000 euro, cu titlu de recuperare a prejudiciului patrimonial cauzat; încasarea de la Igor Balabuh în beneficiul reclamantilor a cheltuielilor suportate pentru soluționarea litigiului.

Prin hotărârea Judecătorei Briceni din 28 decembrie 2016 s-a admis acțiunea.

S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Vadim Marianschi, prejudiciul material cauzat în sumă de 10 000 Euro, sau echivalentul acestei sume în lei moldovenești la momentul executării.

S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Vadim Marianschi cheltuielile de judecată în sumă de 1 500 lei.

S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Dmitri Țurcan prejudiciul material cauzat în sumă de 10 000 euro, sau echivalentul acestei sume în lei moldovenești la momentul executării.

S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Dmitri Țurcan cheltuielile de judecată în sumă de 1 500 lei.

La 13 februarie 2017, Igor Balabuh, prin intermediul avocatului Vitalie Pîslaru a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea apelului în sensul declarat, casarea hotărârii cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017 s-a restituit cererea de apel declarată de Igor Balabuh, prin intermediul avocatului Vitalie Pîslaru. S-a remis lui Igor Balabuh cererea de apel cu toate actele anexate la ea.

La 16 iunie 2017, Igor Balabuh, prin intermediul oficiului poștal a depus cerere de recurs, solicitând casarea încheierii instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel, invocând că nu este de acord cu suma dispusă spre încasare, deoarece potrivit cauzei penale prejudiciul material a fost evaluat în mărime de 148 000 lei, iar instanțele de judecată au încasat câte 10 000 euro, pentru fiecare reclamant.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Examinând înscrisurile anexate la dosar, se reține că încheierea instanței de apel din 25 aprilie 2017, recurată de Igor Balabuh, a fost expediată participanților la proces la 05 iunie 2017, potrivit scrisorii de însoțire (f.d.77) și recepționată de Igor Balabuh la 09 iunie 2017, conform avizului de recepție (f.d. 80), astfel Colegiul consideră că recursul din 19 iunie 2017 este declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369, alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Iar, potrivit art. 362, alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116 Cod de procedură civilă.

Materialele dosarului atestă că prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 28 decembrie 2016 s-a admis acțiunea. S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Vadim Marianschi, prejudiciul material cauzat în sumă de 10 000 Euro, sau echivalentul acestei sume în lei moldovenești la momentul executării. S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Vadim Marianschi cheltuielile de judecată în sumă de 1 500 lei. S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Dmitri Țurcan prejudiciul material cauzat în sumă de 10 000 euro, sau echivalentul acestei sume în lei moldovenești la momentul executării. S-a încasat de la Igor Balabuh în beneficiul lui Dmitri Țurcan cheltuielile de judecată în sumă de 1 500 lei.

Împotriva acestei hotărâri, la 13 februarie 2017, Igor Balabuh, prin intermediul avocatului Vitalie Pîslaru a depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului în sensul declarat, casarea hotărârii cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Însă, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017 s-a restituit cererea de apel declarată de Igor Balabuh, prin intermediul avocatului Vitalie Pîslaru. S-a remis lui Igor Balabuh cererea de apel cu toate actele anexate la ea.

Drept temei de restituire a cererii, instanța de apel a reținut prevederile art. 369, alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă.

Astfel, materialele cauzei denotă cert că hotărârea Judecătoriei Edineț a fost pronunțată la 28 decembrie 2016, în lipsa Igor Balabuh.

Totodată instanța de recurs constată că, prin încheierea Judecătoriei Briceni din 29 februarie 2016 s-a dispus efectuarea delegației naționale în scopul soluționării pricinii civile, solicitându-se Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău audierea în calitate de pârât a lui Igor Balabuh, care era deținut în Penitenciarul nr. 16 „Pruncul” (f.d. 31).

Conform materialelor cauei Igor Balabuh a fost citat legal despre data, ora și locul examinării cauzei prin scrisoare cu aviz (f.d. 24), însă la 27 octombrie 2016,

Igor Balabuh a formulat cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d. 36), fapt care denotă că acesta a cunoscut despre examinarea cauzei.

Mai mult ca atât, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că cererea de apel a fost depusă tocmai la 13 februarie 2017, deci cu depășirea termenului legal de 30 zile.

În conformitate cu art. 362, alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, urmează a reține că, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data comunicării hotărârii motivate, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Mai mult ca atât, potrivit materialelor cauzei, Igor Balabuh a cunoscut despre examinarea cauzei, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 24), și depunerii cererii de examinare a cauzei în lipsa sa (f.d. 36).

Pe lângă aceasta, Colegiul constată că recurentul nu a fost privat în parte să-și exercite dreptul la contestarea hotărârii primei instanțe prin depunerea unei cereri de apel prealabile, or potrivit prevederilor art. 365 alin. (11) Cod procedură civilă, elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 116, alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

La materialele dosarului însă, nu se regăsește cererea de repunere în termen, precum nu se regăsesc nici motivele din care recurentul solicită repunerea în termen, în sensul art. 116, alin. (3) Cod de procedură civilă, în favoarea repunerii în termen a apelului, care să confirme temeinicia omiterii termenului.

Cert este că cererea de apel a fost depusă de apelant la 13 februarie 2017, peste termenul legal de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, respectiv se atestă că apelul a fost declarat tardiv.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, instanța de apel corect a aplicat dispozițiile art. 116, alin. (2) Cod de procedură civilă, care prevede că, cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

Prin prisma normei precitate, instanța de apel corect a menționat că contrar prevederilor art. 116, alin. (2) Cod de procedură civilă, Igor Balabuh nu a depus cerere de repunere în termen.

Astfel, instanța de apel corect, în conformitate cu art. 369, alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă, în vederea restituirii apelului declarat, a considerat apelul declarat în afara termenului legal, or o eventuală repunere neîntemeiată în termen pentru depunerea cererii de apel ar duce la încălcarea procesului echitabil în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, precum a constatat CEDO încălcarea dreptului la proces echitabil și a securității raporturilor juridice de către instanțele judecătorești naționale în cauza Ghirea v. Republica Moldova, nr. 15778/05, 26.06.2012.

Dreptul la o instanță, garantat de art. 6 § 1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Urmare celor menționate, nu sunt temeiuri pentru a casa încheierea Curții de Apel Bălți.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Igor Balabuh.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vadim Marianschi și Dmitri Țurcan împotriva lui Igor Balabuh cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

judecători

Tatiana Vieru

Ion Druță

Galina Stratulat